

KONINKLIJK

LGOG

samen de geschiedenis van LIMBURG ONTDEKKEN

Kring Parkstad Limburg

Drs. J.J.G. Martens

secretaris

E. j.martens@historischgoud.nl

UITNODIGING

Excursie: Ordensburg Vogelsang en Kriegsgräberstätte Hürtgenwald

Wanneer: Zaterdag 16 oktober 2021

Opstapplaatsen: **08.00 uur Geleen:** parkeerplaats bij het Graaf Huyn sportcomplex en van de voetbalclub FC Geleen Zuid: Jos Klijnenlaan 685.
08.30 uur Heerlen: Heerlerbaan (Hoek Dr. Meulemanstraat).

Aan de leden van de kringen De Westelijke Mijnstreek, Parkstad Limburg en overige belangstellenden.

Graag nodigen wij u uit deel te nemen aan de excursie naar Ordensburg Vogelsang en Kriegsgräberstätte Hürtgenwald.

Van Nazi-Eliteschool tot internationale plek

Met zo'n 100 hectare oppervlak is de vroegere Nazi-Ordensburg Vogelsang in de noordelijke Eifel één van de grootste gebouwde ensembles uit de tijd van het nationaalsocialisme. In zijn dimensies is het vergelijkbaar met het terrein van de vroegere Reichsparteitag in Neurenberg of met het zeebad Prora op het eiland Rügen. Net als de meeste grote bouwprojecten van de nazi's is ook deze Ordensburg nooit afgebouwd. Maar ook is duidelijk te zien dat dit complex net als de Ordensburgen in Krössinsee en Sonthofen een politiek bouwwerk was: tot op de dag van vandaag is de vroegere architectuur in dienst van de nazi-heerschappij er aan af te lezen. Die diende voor de presentatie van het nationaalsocialisme en onderstreept de aanspraak van de nazi's op macht over mens en natuur. Zodoende is de vroegere Ordensburg een monument dat irritatie oproept. Om te beginnen gaat het niet over de slachtoffers van de nazidictatuur maar over actieve nazi's, meelopers en daders. Dus een plek die aanleiding is voor ongemakkelijke vragen.

De Nazi-Ordensburg Vogelsang

De Nazi-Ordensburg Vogelsang is van 1934 tot 1941 opgezet als één van de drie Ordensburgen voor de toekomstige elite van de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (NSDAP) door een afdeling daarvan, de Deutsche Arbeitsfront (DAF). Het lesprogramma begon in 1936. Behalve de ideologische scholing was sport een wezenlijk element van de opleiding. De cursisten moesten tenslotte voldoen aan het ideale beeld van de 'nieuwe Duitse mens' en optreden als Herrenmensch. Met het begin van de Tweede

Wereldoorlog werden de cursussen stopgezet. De mannen van de Ordensburgen trokken om te beginnen als soldaten ten oorlog. Later zijn honderden van hen in de bezette gebieden - Polen, de Baltische staten, Wit-Rusland en de Oekraïne - ingezet bij het Duitse burgerlijke bestuur. Daar traden velen van hen op als daders, en ze faciliteerden de Duitse oorlogsmisdaden. Van 1942 tot 1944 diende Vogelsang o.a. als uitwijkmogelijkheid voor drie "Adolf-Hitler-scholen". Eind 1944 verwoesten of beschadigden bombardementen van de Geallieerden een aantal onderdelen van het complex. Toen was de periode van het nationaalsocialisme op die plek ten einde. In 1946 richtte het Britse leger rondom het complex een militair terrein in. "Kamp Vogelsang" werd vanaf 1950 overgenomen door het Belgische leger. Zodoende weerspiegelt Vogelsang niet alleen de geschiedenis van het nationaalsocialisme maar ook de decennia van de "Koude Oorlog" tussen Oost en West in de tweede helft van de twintigste eeuw.

Kosten en aanmelding.

Wij hebben ervoor gekozen om een tweetal rondleidingen aan te bieden die door Nederlandstalige gidsen in Vogelsang zelf worden gegeven waarin u één keuze maakt. Een rondleiding (de langere variant) begint circa 10:30 en duurt 135 minuten waarbij rekening moet worden gehouden dat deze route niet geheel barrière vrij is en dus eventuele mobiliteitsproblemen kunnen optreden. De andere rondleiding begint circa 11:30 en duurt 90 minuten waarbij er geen mobiliteitsproblemen kunnen optreden en deze dus wel geheel barrière vrij is. De resterende tijd voor de deelnemers aan deze rondleiding (tussen 10:30 en 11:30) wordt als koffiepauze ingevuld in het restaurant in Vogelsang. Bij uw aanmelding is het verzoek om naast uw **naam, geboortedatum en telefoonnummer waarop die die dag zelf bereikbaar bent** ook aan te geven of u voor de **langere rondleiding kiest die om 10:30 begint of voor de kortere rondleiding die om 11:30 begint**. Dit omdat er bij één van beide groepen maximaal 25 personen mee kunnen. We gaan uit van het principe: 'wie het eerst komt wie het eerst maalt' in dezen.

Verder zullen wij nadat we een rondleiding hebben gehad op eigen kosten lunchen in het restaurant bij Vogelsang. Na afloop krijgt u een ticket voor de permanente tentoonstelling in Vogelsang van NS-Dokumentation die de blik werpt op de jonge mannen die waren uitverkoren om zich in de Ordensburgen te laten opleiden tot de toekomstige elite van de nazi-heerschappij. U kunt daar zelf circa 90 minuten rondlopen voordat we zullen vertrekken richting het oorlogskerkhof (Kriegsgräberstätte) in Hürtgenwald. Op deze begraafplaats rusten 3001 militairen en burgers. Het merendeel hiervan was Duits. Daarnaast liggen er nog zevenentwintig Russen, dertien Polen en één Belg begraven. Vrijwel alle slachtoffers kwamen tijdens de slag om het Hürtgenwald om het leven.

Verwachte aankomsttijden: Heerlen 18:00 uur, Geleen 18:30 uur

Coronamaatregelen

Officieel dien je in Duitsland een medisch goedgekeurd mondkmasker* te dragen binnen in gebouwen, op het terras zo lang je niet zit, en in het openbaar vervoer. Verder moet je ook een bewijs bij je hebben dat gevaccineerd, getest of Corona gehad hebt. Dat kan de Corona app zijn of de print versie daarvan of het gele boekje. In het museum dien je een mondkmasker te dragen. Wij gaan ervan uit dat iedereen zelf zorg draagt voor het naleven van de Coronamaatregelen.

*N.B. deze mondkmaskers zijn te verkrijgen bij bijvoorbeeld het Kruidvat.

De kosten voor deze excursie bedragen **€ 35 voor leden** en **€ 40 voor niet leden**. (Voor jeugdige leden tot en met 25 jaar bedraagt de prijs van deze excursie slechts **€20**).

Hierin is inbegrepen; de busreis, een rondleiding door Vogelsang, een ticket voor de permanente tentoonstelling in Vogelsang en een fooi voor de chauffeur. Ons streven is de prijs van de excursies zo laag mogelijk te houden, dus kostendekkend.

Lunch en de koffie tijdens de koffiepauze zijn niet in de prijs inbegrepen.

Aanmelding

Aanmelding geschiedt per e-mail aan het secretariaat: j.martens@historischgoud.nl met daarin vermeld uw naam, geboortedatum, het 06-nummer waarop u in Vogelsang bereikbaar bent, de gewenste opstapplaats en voorkeur voor rondleiding.

Aanmelding is definitief wanneer het verschuldigde bedrag is ontvangen op bankrekening

NL84INGB0005378710 t.n.v. LGOG kring Parkstad onder vermelding van "Vogelsang"

Er kunnen maximaal 40 personen deelnemen aan de excursie.

Afmelding dient te geschieden bij onze secretaris Jody Martens bij voorkeur per mail j.martens@historischgoud.nl of telefoon 0651910906 (dit alleen bij late afmelding). Bij afmelding waarvoor geen vervanging wordt gevonden kan helaas geen terugbetaling plaatsvinden.

Namens de beide besturen, met vriendelijke groet,

Robert Pernot

Martin van der Weerden